

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Qvæstio V. De integritate confeßionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

2. Ut confessio dicatur fieri praesenti, requiritur ut aliquod signum sensibile in praesenti a sacerdoti edatur, cum confessio debeat esse quid sensibile; penitens autem ex suppositione nullum signum edit in praesenti a sacerdoti.

Et igitur tertia responsio in casibus dubiis inueniri confessionem, quae dirigatur ad sacerdotem absensem, nam qui mittit ad sacerdotem, vel ostendit doloris signa, censetur confessionem inchoare, & eam, prout potest, instituere, ac subiicere materiam, subiicendo scilicet statum peccatoris, quod sufficit ad valorem Sacramenti, quando aliud praestari non potest, & in nostro casu sufficit ut sacerdos praesens impendat absolutionem, quamcumque demum ratione ei innotescat aegrotum velle confiteri, vel doloris signa edidisse.

Ex quibus omnibus amplius patet quod dubio, diximus non repugnare ratione confessionis sacramentalis, & valori Sacramenti penitentiae, quod confessio instituatur in absentiâ sacerdotis.

Q V A E S T I O V.

De integritate confessionis.

D V B I V M I.

Vtrum confessio debeat esse omnium mortalium?

QUESTIO intelligitur, per se loquendo, quia ex communi doctrina Theologorum, & ex infra dicendis satis constat variis casibus posse quendam peccata reticeri in confessione salu substantia, & veritate Sacramenti, intelligitur etiam de peccatis mortalibus nunquam legitimè clauibus subiectis: nam peccatum semel legitimè, & perfectè clauibus subiectum, cuius homo absolutionem est consecutus, non tenet iterum clauibus subiicere, per se loquendo, & quantum est ex iure diuino ex precia institutione Sacramenti, his praemissis, queritur num homo tenetur in vna, & eadem confessione recensere omnia mortalia, quorum grauata habet conscientiam? ad quod

Resp. affir. est de fido definitum in Conc. Trid. fess. 14. can. 7. & 8. traditurque cap. 5. eiusdem confessionis, traditur etiam in Concilio Lateranensi sub Innocentio tertio, & refertur cap. omnis variisque, de penitentiis, & remissionibus, & in Florentino decreto de Sacramentis. videri etiam potest propositio 3. & 4. damnata Petri Oxoniensis.

Probatur 1. ex variis casibus validè, & licite imponendi absolutionem, quamvis non explicitur omnia mortalia. 1. si iusta de causâ aliquod mortale in specie reticeatur. 2. si post inchoatam confessionem, etiam in qua homo solùm dixerit se peccasse, incidat in delinquum & mortis periculum. 3. si in mortis periculo constitutus prebeat aliqua doloris signa, ergo signum est hoc iudicium non requirere omnimodum, & particularem causâ notitiam, & proinde ex conditione huius iudicij non posse colligi hominem iure diuino teneri ad integrum peccatorum confessionem, quae eius animam grauauit. consequentia probatur, si natura huius iudicij id requireret, impotens id praestandi non redderet absolutionem validam, futuram alias inuidam.

Confirm. particularis confessio videtur requiri ut sacerdos tanquam index comparet causâ notitiam, ut prudenter sententiam ferat. sed primò ad valorem absolutionis non requiritur ut ea prudenter sit lata. secundò ex iam allatis patet sacerdotem posse prudenter ferre sententiam, licet non habeat exactam, & particularem notitiam status penitentis. 3. interdum sacerdos non ita potest iudicare de peccatis sibi in confessione explicatis.

Resp. concedendo antecedens argumenti, negando consequentiam, si consequens intelligatur, per se loquendo, & quantum fieri potest ex parte penitentis, negando etiam eiusdem consequentia probacionem pro quo

eam necessitatem esse iuris diuini, praesertim cum, ut patet ex eodem Concil. & variis patribus, Cypriano sermone de lapfis, Bernardo cit. opus sit reconsere etiam peccata occultissima, & quæ in opus externum non prodeunt, quod Ecclesia neutiquam potuisset præcipere, si non fuisset diuina iure præceptum.

Probatur 3. ex institutione huius Sacramenti. Christus Dominus instituit hoc Sacramentum per modum iudicij dans sacerdotibus potestatem remittendi, & retinendi peccata, non pro arbitrio, sed pro officio, ut Hieron. suprà, quod non possunt prudenter facere sine causa cognitione, igitur necessitatem causam illis explicare, idque integrè quantum homo potest meminisse, cum non sit dicendum causam exponere, qui sciens, & volens aliquid retinet, & sacerdos non possit iudicium ferre de eo, quod illi non explicatur, & subiicitur, item constat erecto hoc tribunal in Ecclesia nullum peccatum commissum post baptismum remitti absque ordine ad illud, cum ergo omnia, & singula, per se loquendo, clauibus sint subiecta, omnino dicendum Christum instituisse, ut homo in vna, & eadem confessione subiectat omnia quorum habet conscientiam, consequentia probatur, per se loquendo homo debet ab omnibus directè absoluiri, non potest autem absoluiri directè ab eo quod non subiicit, quia sacerdos non potest ferre sententiam de eo, quod illi non subiicitur. præterea non est dignus absoluiri ab uno peccato mortali, qui sine causâ aliud mortale retinet, ynde præclarè Trident. cap. 5. cit. *Qui scientia aliqua remittit, nihil diuina bonitati per sacerdotem remittendum proponunt.*

Ex dictis patet nullam futuram absolutionem si quis sine causa peccatum aliquod mortale in confessione reticeat.

Dices, constat variis casibus validè, & licite impendi absolutionem, quamvis non explicitur omnia mortalia. 1. si iusta de causâ aliquod mortale in specie reticeatur. 2. si post inchoatam confessionem, etiam in qua homo solùm dixerit se peccasse, incidat in delinquum & mortis periculum. 3. si in mortis periculo constitutus prebeat aliqua doloris signa, ergo signum est hoc iudicium non requirere omnimodum, & particularem causâ notitiam, & proinde ex conditione huius iudicij non posse colligi hominem iure diuino teneri ad integrum peccatorum confessionem, quae eius animam grauauit. consequentia probatur, si natura huius iudicij id requireret, impotens id praestandi non redderet absolutionem validam, futuram alias inuidam.

Confirm. particularis confessio videtur requiri ut sacerdos tanquam index comparet causâ notitiam, ut prudenter sententiam ferat. sed primò ad valorem absolutionis non requiritur ut ea prudenter sit lata. secundò ex iam allatis patet sacerdotem posse prudenter ferre sententiam, licet non habeat exactam, & particularem notitiam status penitentis. 3. interdum sacerdos non ita potest iudicare de peccatis sibi in confessione explicatis.

Resp. concedendo antecedens argumenti, negando consequentiam, si consequens intelligatur, per se loquendo, & quantum fieri potest ex parte penitentis, negando etiam eiusdem consequentia probacionem pro quo

Notandum quod licet ad condemnandum ita requiratur notitia causæ, ut vnde cumque continetur illam non comparari, reus iudicari & condemnari

96. nari non possit: ad absoluendum tamen id non sit ita necessarium. nam in iudicio humano aliquis potest consequi absolutionem delicti, si bona fide procedens causam exponat prout potest, & quantum est ex sua parte nihil celet principem, quod ad causæ notitiam faciat, cum ergo hoc iudicium penitentia sit iudicium reconciliatum, & possimum erectum in bonum fidelium, vt quis in eo Deo reconcilietur, sufficit ut quantum in se est, bona fide procedens suum statum explicet prout potest, ita vt si etiam per diligentiam sacerdotis exæcta notitia haberi nequeat, possit absolu. ad confirmationem resp. requiri confessionem particularē, vt quantum est ex parte penitentis, & causa explicatione sacerdos possit eiusdem causæ statum cognoscere, & prudenter procedere, atque adeo vitari confessionem si penitentis ex sua parte non explicet in particulari & integrè causam, & per se loquendo voluntari omittat aliquid, quod ad illius notitiam faciat.

Replica.

Resp.

Trident.

97. Simpliciores post medocere sui discus-
sionem pos-
sunt audi-
& absolu-

97. Corollaria.

Dices non esse verisimile Christum tantum onus imposuisse, cum illud onus merito possit censeri impossibile, & intolerabile.

Res. negando assumptum: ex dictis enim contrarium patet. ad probationem respondeo non posse merito censeri onus impossibile, vel intolerabile, cum, vt etiam ex dictis patet, non imponatur per illud omnimodo necessitas omnia mathematicè recensendi, sed solum ea explicandi, quæ per diligens examen memoriae occurront, ex quorum notitia sacerdos potest procedere, ita vt licet penitentis nihil in particulari explicet, eò quod non possit, sit in necessitate absoluendus, vt diximus dubio ultimo præcedentis quæstionis. quia explicat suum statum prout potest, quod in tali necessitate sufficit ad impendendam absolutionem, videri potest Trident. cap. 5. citat. vbi docet impium esse, confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur (scilicet omnia mortalia recensendo quæ post diligens examen memoriae occurront) impossibile dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. præterquam quod, ut ibidem concilium ipsa huiusmodi difficultas, ac peccata detegendi verecundia, quæ gravis videri posset, sublevet magnis commodis & consolati-
nibus, quæ omnibus dignæ ad hoc Sacramentum accedentibus per absolutionem certissimè conser-
runtur.

Dixi, per diligens examen; quia præceptum diuinum integrè confitendi ad hoc obligat, cum illud sit necessarium ad confessionem bona fide integrè faciendam, neque morali, & prudenti iudicio censendus est suæ conscientie statum explicare & vulnera integrè aperire, qui in iis peruestigandis nullum studium adhibet, vel non iuxta negotijs conditionem, et tamen diligentia sufficit, quam vniuersus pro suo captu in re seria potest, & solet adhibere, vnde simpliciores post mediocrem sui discussionem possunt audi, cum hi vitam præteritam non ita possint discutere, in quibus proinde interrogatio sacerdotis, cui possint aliquo modo respondere, magnâ ex parte examen supple-
re potest.

Ex dictis potest colligi 1. in confessione expli-
canda esse peccata interna, v. g. internas prauas complacentias, praua desideria, quæ etiam in opus non prodierunt.

2. Recensenda peccata publica.

3. Quando ipsum peccatum opere externo est

perpetratum, non solum explicandam internam voluntatem, sed etiam ipsum opus externum, quod est materiale ipsius peccati, & pars, in qua voluntas interior consummatur.

4. Recensendas peccatorum species, & quid-
quid facit ad moralem specificam diuersitatem, dico moralem, quia diuersitas specifica physica non debet recenseri, si eam non obstante non mutetur species in genere moris, cum eo casu non faciat ad causæ notitiam, & non mutet iudicium in ordine ad mores, quod si quidpiam inducat specificam diuersitatem moralem, necessariò est expli-
candum ut communis tradunt Doctores contra Caietanum, qui tomo 1. opusculorum tractatu, quæst. 3, censet non omnes species esse explicandas, sed solum eas quæ diuersum inducent iudi-
cium. verum eius sententia videtur aperte repugnare Tridentino cap. 5. cit. tradentis eas circum-
stantias in confessione explicandas, quæ speciem peccati mutant: inde enim aperte sequitur id omne explicandum, quod diuersitatem specificam moralem malitie inducit in actu.

Confit. quia id omne potest inducere diuersi-
tatem iudicij.

Ex quo patet quod quando circumstantia nouam specie malitiam tribuit, non solum sit necesse recensere actum, prout versatur circa obiectum principale, sed etiam recensendam circumstantiam, quæ mutat speciem, vt definitur in Trident. sess. 14. can. 7. de penitentia: quia ad peccatum notitiam actus in genere moris necesse est nosse vtramque malitiam, & cum respectu sui inuicem sint disparatae, & ex vnius notitiae non habeatur notitia alterius, explicata malitia actus secundum quod versatur circa obiectum principale, non cognosciatur malitia eiusdem actus perita ex circumstantia vbi

Notandum quod interdum singula malitia seorsim explicata sufficiens innotescat, ita ut non sit necesse unitate explicari per ordinem ad vnum actum, vt si quis voluerit occidere, vt furatur, non est necesse dicat: volui occidere vt furar, sed sufficiens explicat dicendo: volui occidere, & volui furari, cum singula malitia possint secundum suam rationem ultimam perficere intellegi etiamsi solitariè recensentur, interdum malitia circumstantia seorsim explicata non sufficiens innotescit, quo casu non sufficit illam recensere per modum obiecti, & seorsim ab actu, cuius est circumstantia, sed necesse est recensere tanquam circumstantiam, prout est in certo actu, & prout dicit ordinem ad obiectum principale actus, v. g. ei qui commisit adulterium cognoscendo vxorem alterius, non sufficit in confessione dicere: fui fornicatus, & irrogavi injuriam proximo, sed necesse est dicere commisit adulterium, seu carnaliter cognoui vxorem alterius: similiter occidenti sacerdotem non sufficit dicere occidi hominem, & commisit sacrilegium, sed necesse est dicere: commisit sacrilegium occidendo sacerdotem, vel sacrilegum personam Deo sacram. 3. cognoscenti carnaliter propriam matrem non sufficit dicere fui fornicatus, & fui impius in matrem, sed necesse est dicere: commisit incestum cum matre, vel matrem carnaliter cognoui, & ita de multis similibus est iudicandum.

Ratio est quod in similibus casibus malitia circumstantia non possit sufficiens cognosci vise ad ultimam, & specificam rationem, nisi explicetur per modum circumstantie actus in particulari, cui

cui accidit, eo quod quædam circumstantia ita connotent obiectum, ex quo desumitur prior malitia, ut illud essentialiter respiciant, & pro diuersa habitudine ad illud & ad malitiam, quæ ex illo desumitur diuersificetur malitia circumstantia, seu actus prout affectus tali circumstantia aliæ atque aliam fortatur malitiam ratione coniunctionis cum obiecto principali, eo quod propter coniunctionem & habitudinem ad illud, alia atque alia deformitas resulteret in circumstantia, quod à morali iudicio pendet, secundum quod iudicium morale alia est inhonestas impietas in matrem, dum quis eam carnaliter cognoscit, alia dum eam occidit, alia dum eiusdem indigentia non succurrit.

Vnde ratio impietas non potest cognosci usque ad ultimam suam differentiam, si solum dicatur fui impius in matrem, non addendo id ex quo potest cognosci ratio specifica malitiae impietas in aliquo actu invenire. Similiter ratio sacrilegij non sufficienter innotescit usque ad ultimam suam rationem, nisi explicato actu ex quo prouenit, nam alia est ratio sacrilegij in furto rei sacrae, alia in homicidio persona sacra, alia in actu carnali cum persona Deo sacra, idque propter habitudinem ad actum materiali, & proinde, ut illa ratio ultima possit innotescere, necesse est explicare circumstantiam sacrilegij per modum circumstantia, & ut in certo actu inveniantur: non vero solitariè per modum distincti obiecti.

Ex quo notabili facilè patet quomodo is, qui inculpatè omisit explicare aliquam circumstantiam mutantem speciem, debeat se gerere in sequenti confessione, quando illius circumstantia meminit, dicendum enim, si communis iudicio species malitiae ipsius circumstantia possit cognosci sine connexione cum obiecto principali actus, sufficere illam solitariè explicare, ut si quis voluerit hominem occidere ut furaretur, & in confessione inculpatè non recenserit se voluisse furari, in sequenti confessione sufficienter recenset dicendo: volui furturne committere: quia malitia furti perferre cognosci potest sine illa coniunctione, vel habitudine ad homicidium: si vero malitia circumstantia in sua specie nequeat cognosci sine connexione cum eo, cuius est circumstantia, debet in sequenti confessione per modum circumstantia: quia ut dictum est non poterit alia cognosci species malitiae. ut si quis matrem carnaliter cognovit, dicat in priori confessione se forniciatum, non sufficit si in sequenti dicat se fuisse impium in matrem, sed necesse est dicat se fuisse impium eam carnaliter cognoscendo.

5. Ex dictis colligi potest necesse esse, per se loquendo, recensere in confessione numerum peccatorum mortalium, de quo licet aliqui ante Tridentinum visi sint dubitare, non potest tamen merito in dubium reuocari, cum vñs fideles id confinet, & videatur aperte tradere Tridentinum fess. citat. capit. 5. & canon. 7. nam capit. 5. docet institutum à Christo integrum peccatorum confessionem; morali autem, & communis iudicio integra dici nequit, in quâ solum species recensentur, non etiam numerus peccatorum.

Eodem capite docet omnia peccata quæ me-

moræ occurunt confitenda, & can. 7. addit & singula; communi autem vñs huiusmodi loquendi formæ designant omnem numerum recensendum.

Nam is non dicetur singula sua peccata recensere, qui non recenset eorum numerum; verba autem Concilij in re morali accipienda sunt secundum communem eorum vñs, nisi constet de contrario.

Adde non tantum varietatem specificam, sed etiam multitudinem numericam peccatorum facere ad iudicij varietatem, numerus ergo peccatorum mortalium indubitate in confessione est recensendum, atque adeo quidquid ad diuersitatem numericam facit etiam intra eandem speciem, licet fortè in eodem actu materiali inueniatur.

Vnde si coniugatus carnaliter cognoverit coniugatum, non sufficienter confitebitur dicendo: commissi adulterium, sed necesse est dicat se coniugatum cognouisse coniugatum: nam in hoc actu duplex iniuria inuenitur, quæ non sufficienter explicatur, & intelligitur, dum simpliciter dicitur: commissi adulterium, duplex etiam est peccatum contra bonum fidei matrimonialis, quia duplex matrimonium violatur. ex his vero

100.
Difficultas
An numerus malarum voluntatum, quæ in actum externum non prodeunt, sit recensendum: aliqui existimant quando in peccatis internis sine retractatione, vel contrariâ voluntate sit interruptio, esse moraliter idem peccatum in se, & coram Deo, & proinde in ordine ad confessionem. ita Canus relectione de penitentia parte 5. §. & per hoc ad primum, Salas 1. 2. tractat. 7. disputat. 6. sect. 6. conclus. 4. pro qua plures citat, videntur autem authores illius sententie intelligi si interruptio sit parva. videri potest Salas conclus. 7. sect. citata.

101.
Affirm. ve-
rior.
Suarez.
Vasquez.
Alij censent esse diuersa numero peccata, atque adeo, per se loquendo, tanquam plura in confessione recensenda, tenet Suarez disputat. 22. sect. 5. numer. 14. Vasquez quæst. 91. artic. 1. dubio 5. num. 16. & alij. quia lalentia est omnino verior: quia constat esse duos actus physice distinctos, quorum singuli liberè elicuntur à voluntate (id enim in hac difficultate supponi debet) & proinde sunt liberi, nec in aliquo censentur continuari, ergo vero, & propriè habent distinctas numero malitias, & proinde sunt distincta peccata, & tanquam talia, per se loquendo, sunt in confessione explicanda.

Consequenter probatur, quia positis conditionibus, quas recensuimus, concurunt omnia necessaria ad tribuendam distinctam numero moralium malitiam.

Confirmatur 1. quando adest voluntas contraria, dicuntur plura numero peccata constitui; ergo & ea absente: quia non potest ostendi, quid faciat voluntas illa contraria ad intrinsecè constitutam distinctam numero malitiam, licet à posteriori per illam faciliter nobis possit innotescere quod sint distincta numero peccata.

Confirmatur 2. si voluntas ita interrupatur, ut nulla intercedat quidem contraria, non tamen resumatur nisi post tempus notabile, certò sunt peccata numero distincta & per se loquendo, tanquam

Verba Cō-
cilij in re
motali su-
menda sunt
secundum
communē
eorum vñs.

100.
Difficultas
An numerus malarum voluntatum, quæ in actum externum non prodeunt, sit recensendum.

Negant
quidam.
Canus.
Salas.

101.
Affirm. ve-
rior.
Suarez.
Vasquez.

Confir. 1.

Confir. 2.

talia in confessione recensenda; ergo, per se loquendo, idem dicendum. quamus parum temporis inter voluntates intercedat: quia magna temporis intercapedo non facit, vt actus sine distinctione moraliter, & moralem malitiam distinctionem habeant, quam non habent si solum parva intercedat, licet magna intercapedo possit deferire ad facilius cognoscendam numericam actus distinctionem. nec contra hanc sententiam adferuntur argumenta aliquius momenti: quia licet quando voluntas non retrahatur per contrariam, censetur remanere habitualiter, non tamen remanet actualiter, sed ad hoc posterius requiriatur continuus ipsius influxus cum in praesenti casu nihil aliud sit, in quo dici possit permanere.

102.

Difficultas an ut diuersa confessa, confessa quando manente auctu extero repetit, ut diuersa voluntas interna.

Resp. neg.

Coroll.

Suarez.
Vasq.

Secunda difficultas est an sint diuersa numero peccata & ut talia recensenda in confessione quando durante actu externo repetitur interna voluntas, verbi gratia, quando es qui furatur aliquoties interius repetit voluntatem furandi; quando qui aliquo proficiscitur ut inimicum occidat, aliquoties in itinere repetit voluntatem occidendi.

Resp. non esse: quia tales voluntates in opere externo continuantur: quamdiu enim opus externum durat, moraliter quodam modo informatur saltem virtualiter a voluntate, ex qua prodit, & proinde illa censetur in tali opere perdurare. hinc quantumvis voluntas repeatatur, & fiat magis formalis, non multiplicat peccatum, nec ut peccatum multiplex in confessione est explicanda. & ita communiter Doctores. hinc oritur, ut quando quis ferie quadam versatur in rebus ad certum finem subordinatis idque ex intentione talis finis vnum numero peccatum committat, quantumvis voluntas reperatur. ut si quis volens inimicum occidere velit in viam se dare, ut id faciat equum conductat, profiscatur &c. interdu repetat voluntatem occidendi, quia similia media moraliter inter se habent connexionem ex intentione finis, ex qua saltem virtualiter procedunt. vnde nisi in ipsis mediis specialis quedam deformitas inueniatur, praeter eam, quam accipiunt, ex fine, & eius intentione, non est necesse ipsa recensere, v.g. in exemplo allato non opus recensere omnia media assumpta ad occisionem inimici, sed sufficit dicere: occidi inimicum, quia vincum inuenitur peccatum occisionis inimici. Idem dicendum, si media alias mala non habeant distinctionem malitiam, sed solum subordinatam malitiam finis, ut sunt oscula, tactus impudici, verba impudica, quae habent malitiam subordinatam auctui completo. sufficit enim recensere ultimum actum: quia quando assumentur tanquam media, vnum numero peccatum constituit cum actu ultimo, cui subordinantur, tanquam imperfectum perfecto eiusdem moris.

Dixi tanquam medias quia si assumantur post aetum completum, seu ultimum, constituent distinctionem numero peccatum, ut bene docent Suarez supra nu. 26. & Vasquez dub. 5. cit. nu. 30. contra Nauarrum, qui cap. 6. num. 17. censet confitueret vnum numero peccatum cum actu principali, quando immediata est post illi coniunguntur. v.g. si quis impudicet aliquam tangat immediate postquam cum eam commisit fornicationem. sed, ut dixi omnino verius est duo esse peccata: quia tactus exercitus post actum completum non potest habere rationem mediij respectu illius, & proinde ex eo

capite non potest vnam numero malitiam cum eo participare.

Confirmatur, secundum naturalem exigentiam subordinatur alteri actui, ad quem ex sua naturali conditione inducunt, videri etiam potest Vasquez 1. 2. tomo 1. disp. 75. cap. 2. in fine.

Ex eo, quod numerus peccatorum sit recensendus, per se loquendo, opus est recensere numerum actionum, vel voluntatum, quae per somnum interrumpuntur: quia per somnum ita cessat actio moralis, ut si postmodum repeatatur, sit diuersa numero, & aliam numero malitiam contrahat. communius idem dicitur de retentione rei alienae, quod scilicet etiam iniqua detinere interrumpatur per somnum: quibusdam tamen videtur probabile, quod in eam somnum non sit causa multiplicitatis peccati, sed quod eo non obstante sit vnum numero peccatum: quia vna moraliter detinio. nam vt homo dicatur aliquid moraliter detinere, sufficit ut possessionem moraliter inchoet, & non interrumpat. & moraliter iudicio aliquis dicitur rem suam moraliter possidere, etiam quando dormit, vel de ea nihil planè cogitat, haec sententia non videtur planè improbabilis.

Obiter notandum prater modum interruptionis per somnum (secundum communiuorem sensus) detinionem etiam interrumpi, quando quis ut proponit commodo tempore restituere, vel quando quis sit impotens restitutio facienda. vnde si postmodum fiat potens, & non restitut, multiplicatur peccatum, similiter si in priori casu renouet propositum non restituendi.

Circa hanc peccatorum numeracionem.

Aduerter 1. quod quando ea non potest initii, sufficiat, ut penitens bona fide numerum recenset plus minus, vel si ne hoc quidem possit, saltem recenseat consuetudinem. verbi gratia, praeceps recenseat quamdiu fuerit paratus predari, miles quamdiu fuerit paratus peierare, blasphemare oblatu occasione, meretrice, quamdiu corpus suum prostituerit, vel quam frequenter, spectata conditione loci, in quo agit, soleat in septimana &c. peccare. quia hoc modo status simillimum hominum cognoscit potest, & moraliter est illius impossibile aliter numerum initire, quod maximum verum est in peccatis internis. quod si numerus aliquius speciei faciliter possit initiri, est etiam recensendus, v.g. licet difficulter sit meretrice initire numerum fornicationum: si tamen sciat quod fornicationem commisit rem habendo cum religiosis, debet eum numerum in particulari explicare, circa haec vltius.

Aduerter 2. quod qui ita consuetudinem explicat, aliquorum sententia non teneatur postmodum peccata in particulari explicare, quamus recordaretur aliquorum in particulari. quia illa in huiusmodi consuetudine explicata fuerunt, idem dicendum quando quis recensuit numerum, dicens plus minus: tunc enim licet post modum recordetur certi numeri, non tenetur eum recensere in sequenti confessione, nisi numerus efficiat notabiliter maior. ratio prioris partis est quod in tali causa numerus sufficiens censetur expressus, dum dicitur plus minus. ratio posterioris est quod in tali modo loquendi non censetur comprehensus excessus notabilis. in his conscientiis, quae bona fide procedunt, non sunt minimi urgenda, & non tantum plerique quod confessarius non debet esse nimis rigidus, ut certum numerum eliciat ab ipsis, qui suum statum explicant recensendo consuetudinem,

luctudinē, quia moraliter est illis impossibile certum numerum recensere, & nimis graue est illos ad eum vrgeri.

Virum circumstantiæ aggrauantes, non mutantes speciem sint in confessione. recensendæ?

D V B I V M II.

QUÆSTIO intelligitur quando non transserunt actum de veniali in mortalem, certum enim est quod si actus futurus alioquin venialiter malus accessu circumstantiæ redditur malus mortaliter, circumstantiæ sit explicanda, seu actus mortaliter malus recensendus, cum omnem mortale commissum post baptismum sit in confessione aperiendum. idem dicendum, si circumstantiæ sit causa, cur actus qui alioquin esset mortale peccatum, sit veniale. hoc præmissio, duæ sunt hæc de re sententiæ,

Prior asserit explicandas. tenet Victoria num. 166. Sotus distinet. 18. quæst. 2. art. 4. §. colligamus ergo, Canus relectione de pœnitentia p. 5. §. equidem in re Suarez disp. 22. sect. 3. §. nihilominus contraria, & plures antiqui tum ab his, tum à Vasquez quæst. 91. artic. 1. dubio 2. citati. quam etiam tenent varijs recentiores, ita ut imprimis contraria sententia à quibusdam dicatur communis.

Posterior sententia negat. S. Th. in 4. dist. 16. quæst. 3. art. 2. quæstiunculæ 5. Durandus eadem dist. q. 4. Palud. q. 3. art. 3. Nauarrus in summa cap. 6. num. 6. & 7. Valentia disp. 7. q. 11. punctione 1. concil. 5. Vafquez dubio est. num. 6. qui plures citat.

Aduerte confessarii communis fese 2. sententiæ conformare, cum non sint valde solliciti interrogare de circumstantijs solùm aggrauantibus intra eandem speciem, inò, quidquid sit de speculatione, in praxi ad pacandas conscientias saepius vtilis esse eam consulere, cum negari non possit quin sit probabilis.

Dico etiam nunc mihi videri speculatiu[m] probabiliorem; quam bene videtur probare Vafquez suprà. pro illius probatione.

Notandum quod si teneamur circumstantias aggrauantes intra eandem speciem recensere, id proveniat ex diuino præcepto positivo, cum etiam posita institutione confessionis non sequatur ex re natura nos debere in eâ recensere huiusmodi circumstantias.

Confir. nullus negare potest confessionem ita potuisse institui, vt sufficeret recensere mortalia quod numerum, & speciem, cum ergo ea obligatio dicenda sit provenire ex diuino præcepto, an re ipsa obligemur ex diuino præcepto iudicandum vel ex loco, ex quo præceptum confessionis passim agnoscitur, vel ex sensu Ecclesiæ. ex his

Probatur conclusio; nos teneri recensere circumstantias solùm aggrauantes, neque constat ex Scripturâ, neque ex sensu Ecclesiæ, igitur dicendum nos ad id non teneri. consequentia probatur, si ex illis capitibus non constet, lex quoad illas circumstantias non est satis clara, ergo non obligat, cum ad hoc vt lex obliget, debeat esse clara latet ex vñ, vel sensu eorum, qui eam possint interpretari.

Dices videri satis clare deduci ex modo, quo institutum est Sacramentum pœnitentie: nam ex T. 14. cap. 5. & ex sensu Ecclesiæ constat in Sacramento pœnitentie debere explicari numerum, & species peccatorum, quia, vt iudicium Sacramenti pœnitentie exerceatur, debet causa quantum fieri potest, perfectè cognosci, seu pœnitens, per se loquendo, debet eam distinctè explicare, ergo ex quo loco deducitur debere recenseri numerum, & species, deducitur etiam explicandas circumstantias notabiliter aggrauantes intra eandem speciem, cum ea explicatio sit necessaria, vt causa distinctè cognosci possit.

Confirmatur, circumstantiæ notabiliter aggrauantes etiam intra eandem speciem natæ sunt multum variare iudicium, vt patet in iudicio extero: aliter enim disponunt iudicem ad sententiam ferendam, quam si absentes.

2. Ex institutione huius Sacramenti habemus quod requiratur ea confessio, quantum est ex parte pœnitentis, ex quâ confessarius prudenter possit procedere in pœnitentiis iniungendis, quæ equitas non potest ita seruari, si non tenemur circumstantias aggrauantes recensere.

Ad prius argumentum resp. id non satis clare deduci: quod probatur a posteriori ex eo quod Concilium loco citato id nullo modo deduxerit: cum tamē fuisse ei facile, si existimat esset clare haberi ex institutione Sacramenti pœnitentia, ex quo posteriori sumi potest argumentum pro 2. sententia. Concilium neque ex natura iudicij, neque ex institutione Sacramenti pœnitentia docet recensendas circumstantias solùm aggrauantes intra eandem speciem, ergo signum est id nō clare deduci tanquam contentum in præcepto diuino confessionis. ad probationem ergo dico Concilium satis insinuare notitiam, quæ in hoc iudicio requiritur, esse notitiam numeri, & specierum peccatorum, & quod ex iure diuino non requiratur alia, siue quod Christus solùm exigerit ut causa quod numerum, & speciem culparum distinctè quantum fieri possit, explicaretur, & quod quantum est ex parte pœnitentis sacerdos illam habere debeat. ad confirmationem resp. quamvis in foro humano iudex ex huiusmodi notitia moueri possit, non concludi in hoc foro illam esse necessariam, nisi aliunde ostendatur Deum eam requisiisse, quia si quid in foro externo inueniatur, non videtur statim debere exigi in Sacramento pœnitentia.

Ad posterior resp. ex institutione huius Sacramenti non necessariò deduci, quod confessarius debeat iniungere pœnitentiam secundum totâ gravitatem peccati undeque prouenientem, sufficiet ut iniungat conuenientem spectatâ gravitate quæ ex numero, & speciebus peccatorum prouenit, cum constet ita potuisse statui, & non habetur clare aliter statutum, inò ex eo quod Concilium Tridentinum cap. citat. etiam ex æquitate in pœnitentiis seruandâ concludat peccata in specie, & sigillatim recensenda, colligi potest sacerdotem non teneri aliud considerare, quam speciem, & numerum peccatorum in pœnitentiis iniungendis.

Aduerte varios, qui secundam sententiam sequuntur aliquas adhibere limitationes quibus circensent circumstantias aggrauantes esse recensendas: sed minùs conformiter principijs illius sententie, vnde Vafquez suprà numer. 38. melius negat vniuersaliter esse recensendas, scilicet per

Replica prior.

Replica posterior.

Si quid in foro externo inueniatur non necessariò debeat exigi in Sacramento pœnitentia.

Rep. ad poster.

109. Quorundam limitaciones parum cōformes principijs huius sententie.

iusxta secundam sententiam non tenetur explicare.

Respondeo negando assumptum, eiisque probationem: quia dicendo se furatum triginta supponit aliud numero peccatum, quod non fecit, & ita reddit irritam confessionem, quia qui in confessione dicit se furatum triginta, morali iudicio dicit se solùm triginta furatum, atque adeo exprimit aliud actum furti, quām commiserit, & ita exprimens mortaliter peccat subiiciens actum mortaliter malum, quem non commisit.

D V B I V M III.

Vtrum teneamur confiteri peccata dubia?

NO T A N D V M nōmīnem propriè dici dubitare quando fluctuat, nec potest in alterum partem determinatum iudicium formare, quod interdum accidit, quia in neutrā partem sufficit ratio, interdum verò contingit, quia utrumque apparent rationes probabiles, quantum ad præfēns institutum pertinet homo potest esse dubius de tribus conditionibus peccati. 1. enim potest dubitare, num peccatum commiserit, v.g. habuerit delectationem morosam, quo casu dubium versatur circa factū substantiam. 2. certus factū, potest dubitare de qualitate peccati, v.g. alius certus quod commiserit peccatum detractionis, potest dubitare an in eo mortaliter peccavit, an solūm venialiter. 3. certus defacto, eiisque conditione, potest dubitare num illud in confessione clauibus subiecerit.

Quando conſtar de factō eiisque qualitate, verbi gratia, quando alius certus est se commisſe peccatum detractionis, idque mortale, dubitat autem num illud in confessione apererit, neceſſariō debet illud in confessione aperire, ratio fīle, p. c. dubitare de obligacione præcepti, seu conſter quod illud peccatum debuerit in confessione aperire, & non conſter de executione præcepti, igitur remanet obligatio illud clauibus subiiciendi, cū certa obligacioni non satisfiat, neque conſteat satisfactum per solutionem seu adimpletionem dubium. verbi gratia, dubius num legerit horas, ad quas certo obligatur tenet easdem legera neque per dubium illam executionem conſetur satisfacta obligacioni. ratio est quod præceptum sit, vt ita dicam, in possessione, vt omnia mortalia in confessione aperiantur, quā non debet deturbari propter subiueniens dubium de adimpletione.

Et hæc quidem vera sunt, per se loquendo: per accidentem tamen ratione scipulorum potest alius quis excusari ne repeatat in confessione peccata, de quibus dubitat num illa fuerit aliquando confessus, præſertim si id faciat ex iudicio prædantis confessoris; excusari etiam potest si dubium subiiciatur diu post perpetratum peccatum, & persona præmisso examine soleat bonā fide confessiones instituere. quia mortaliter est impossibile post diuturnum aliquod tempus positiū recordari omnium, quæ quis confessus est, & proinde esset onus intolerabilis, si quis in ea circumstantia teneretur in confessione recensere ea, de quibus dubitat num aliquando confessus fuerit, & præſertim quando dubium est nega-

Per accidēs potest quis obligari ad recensendā circumstantiam operis externi.

Dico, per se loquendo, scilicet spectato diuino præcepto confessionis, quia per accidēs poterit aliquis obligari ad recensendā certam circumstantiam operis externi, vt si occasione illius causas sit reseruatis superiori, vel si ratione circumstantiæ actui sit annexa excommunicatio. v. g. si furatum mille aureorum sit reseruatum, vel annexam habeat excommunicationem, necesse est hanc quantitatem explicare, vt videlicet sacerdos aduertat num ab eo possit absoluere, vel an debeat præmittere absolutionem ab excommunicatione.

Dices etiam si furatum ratione quantitatis non sit reseruatum &c. nihilominus videtur quantitas explicanda, cū ratione illius maximum furatum possit æquivalere multis minutioribus mortaliter malis.

Resp. neg. assumptum, ad cuius probationem dico id non referre, quia quod ex diuino præcepto debet confessorius considerare, & spectare, est solūm grauitas peccati ex numero, & speciebus proueniens, vt suprā dictum est.

Obiectio 1. Contra resolutionē potest obici 1. quod is, qui vellet tres occidere, non satisfaceret dicendo in confessione habui voluntatem occidendi, sed debet dicere occidendi tres.

Resp. ita esse, sed tamen dico id non proueniens ex eo quod in tali voluntate inueniatur circumstantia solūm agrauans intra candem speciem, sed quod tres numero malitiae reperiantur: nam quæ admodum in actu externo tres numero iniuriae, & tria damna proximi inueniuntur, atque adeo tres numero malitiae, ita in interno tres numero malitiae inueniuntur per ordinem ad huiusmodi tria damna.

Porrò in actu etiam uno externo, quo tres occiderentur, inueniri tria damna, & tres iniuriae patet ex eo quod tres vita tollantur, & actus sit malus & multiplici respectu ad damna diuersa.

Conſit. in conjugio qui vxorem alterius carnaliter cognoscit; hic enim uno actu duplēm numero iniuriam committit iuxta communem Doctōrum sententiam, scilicet suę compari, & compari illius, quam cognoscit, scis dicendum in furto, quando quis res plurium uno actu furatur. tunc enim est vnicum damnum, & proinde vna malitia in confessione recensenda.

Obiectio 2. Obici potest 2. pœnitens tenetur respondere sacerdoti interroganti de circumstantijs notabiliter agrauantibus intra candem speciem, ergo, per se loquendo, tenetur non interrogatus recensere, cūm, per se loquendo, non teneatur respondere nisi quando tenetur explicare.

Respondeo negando consequentiam: quia sacerdos tanquam iudex potest interrogare, vel ut sciat num casus sit reseruatus, vel num pœnitens sit in morali peccandi periculo &c etiam iis casibus, quibus pœnitens non tenetur per se ante interrogationem recensere, quia scilicet scit nihil horum subesse.

Obiectio 3. Obici potest 3. quod iuxta dicta is qui furatus est centum, posset citra mortale sacrilegium dicere se furatum triginta, cūm explicet grauitatem specificam peccati, & solūm reticeat, vel saltem mentiatur in circumstantiā, quam

est negatiuum, in quo homo pro neutrâ parte habet rationes, videtur ergo, quod quando quis bona fide procedit in confessionibus, si post diuturnum tempus de aliquo peccato solum dubiter num illud confessus fuerit, non teneatur illud in confessione explicare propter rationem dictam.

Multo minus tenet quis peccatum clausus subiçere, quando format probabile iudicium, quod illud in confessione explicerit, licet non sine aliquâ formidâ de opposito, quia ad hoc, ut aliquis censeatur legi satisfecisse, sufficit iudicium probabile de eius adimpletione, & contrarium est nimis graue, nam cum mens non possit semper formare certum iudicium de adimpletione legis, estet grauissimum onus, si quando cum occurrit aliqua formido, homo teneretur rursum legi satisfacere, quantumvis probabiliter iudicaret se satisfecisse, hæc autem intelliguntur quando persona iuxta suam conditionem præmisit diligens examen ad rei veritatem cognoscendam.

Obligatur etiam confiteri qui post diligens examen dubius est de qualitate sui peccati, num videlicet sit veniale an mortale, quia Christus institutio hoc Sacramentum, & præcipiendo, ut omnia mortalia subiçerentur clausis videtur voluisse ut peccator omnia subiçeret, de quibus non possit formare probabile iudicium, quod solùm essent venialia, idque fuit consentaneum, cum enim non sit cuiusque nosle qualitatem peccati, fuit congruum, ut saltem quando est dubium, peccata iudicibus deferrentur.

De primo genere dubij videtur posse esse aliqua difficultas, quando scilicet homo præmisso examen remanet dubius num aliquod peccatum commiserit, ex non enim parte videtur obligari illud confiteri.

1. Quia in dubio tutior pars est eligenda.

2. In tali casu homo potest dici habere conscientiam peccati: nam tale peccatum est in conscientiâ saltem dubiâ.

3. Homo tenet confiteri de tali peccato, ergo teneat illud confiteri, quia in homine baptizato illud, quod est necessarium contritionis obiectum, est etiam necessarium obiectum confessionis, cum illud nequeat remitti sine ordine ad claves, & ita tenet aliqui quos citat & sequitur Suarez disp. 21. sect. 9.

Ex altera tamen parte videtur non teneri: quia qui non habet probabile iudicium, quod peccaverit, potest censeri retinere suam libertatem, ratione cuius potest censere se non esse obligatum ad aperiendum peccatum in confessione, & potest censere meliorem suam conditionem possidentis suam libertatem & immunitatem confitendi.

2. Qui post diligens examen remanet dubius de voto non astringitur quidquam ex voto adimplere, similiter non teneat alteri soluere, qui dubitat num contrarerit debitum, ergo idem in præsenti dici potest.

Dices hoc dubium quo aliquis dubitat num peccaverit, est solum speculatum, cum quo stare potest moralis certitudo de obligatione illud confitendi.

Resp. potuisse quidem ita institui Sacramentum penitentia, ut etiam imponeretur obligatio recensendi peccata dubia, non vero constare, an ita sit institutum, & de cetero de hac obligatione

nos posse iudicare sicut de alijs ortis ex præceptis, in quibus ex dubio speculatio quod rem ipsam, iuncto principio prædicto, quod melior sit conditio possidentis suam libertatem, concludimus non astringi aliquo præcepto.

Dices, est certum peccatum esse dubium.

Resp. non videri quidquam hinc posse confici.

Hæc pars semper mihi visa est speculatio præbabilis, similiter & Lessio, & quibusdam alijs à me consultis.

Ad rationes prioris sententia dici potest: Ad primam quando dubium est omnino prædictum, in contrarium partem esse eligendam, si vero ex dubio speculatio iunctis alijs principiis elici posset conclusio prædicta, quâ concludamus nos non teneri aliquod onus subire non semper tuitorem partem eligendam, ut varijs exemplis ostendi potest.

Ad 2. resp. neg. assumptum quantum ad præsens institutum pertinet, patet in simili in eo qui dubitat de voto, qui non est dicendus habere conscientiam voti in ordine ad obligationem, & vt teneatur aliquid ex vi voti exequi, similiter qui dubitat num commiserit contra legem habentem annexam excommunicationem, si post diligens examen non possit rei veritatem agnoscere, non tenetur se habere excommunicatum, ergo similiter videtur dicendum quod is, qui post diligens examen non potest iudicare se peccasse, non teneatur censere se obligatum ad illud in confessione aperiendum.

Ad 3. resp. negando consequentiam, ad cuius probacionem dico, per se loquendo, obiectum necessarium contritionis in baptizato esse obiectum confessionis quando scilicet constat de peccatis per accidens autem non esse, nam inter præceptum contritionis ex una parte, & confessionis ex altera, est discrimen, quod de lege ordinariâ contritio formalis, vel virtualis de peccato mortali ita sit necessaria extra Sacramentum, ut nullus sine ea possit consequi remissionem peccati; confessio autem in re non ita sit necessaria, vnde licet homo propter necessitatem mediæ contritionis teneatur confiteri de peccato etiam dubio, non idcirco teneatur illud sub tali statu consideratum confiteri, quia in eo statu potest censeri non obligari ius diuinum possum, & licet dicatur quod nullum mortale commissum post baptismum remittatur sine ordine ad claves, potest intelligi quod præceptum solum virget pro tempore, quo moraliter constat de peccato.

Dixi posteriorem partem videri speculatio præbilem, quia non iudico in præxi recedendum à priori opinione, vbi obiter

Notandum 1. quod peccatum, ex casu debeat explicari tanquam dubium: quia puritas confessionis id postulat, peccata enim dubia aliud requirunt iudicium, quam certa, vnde nisi excuset simplicitas, vel inadvertentia, grauiter peccat is, qui peccata dubia recenset tanquam certa, adde quod quando recensentur peccata dubia, materia aliqua certa sit adiungenda, ut absolutio impendi possit absolute, in quo casu penitens debet elicer attritionem de eo, quod absolute subiicit: quia forte nullum aliud peccatum commisit, & ita si desit attritio respectu illius, forte deerit legitima materia Sacramenti penitentia, quod est graue incommodum.

Notandum 2. quod licet absolutio, quantum fieri

In præxi
non est re-
cedendum à
sententiâ
affirm.

potest, sit absolutè impendenda: possit tamen si ne sacrilegio vel viliâ irreuerentia in Sacramen-
tum impendi sub conditione in casu necessitatis:
vt si moribundus post vnicum peccatum dubium
explicatum non posset progredi, nec signum vli-
lum dare, quo absolute agnoscet se reum alieni-
us culpæ, similiter si in alia graui necessitate post
vnum peccatum sub dubio explicatum penitens
non posset vterius progredi.

ceret non consecrabilem pro Eucharistiâ, grauiter
peccaret.

Resp. esse diuersam rationem in consecratione
Eucharistiâ, & in absolutione in hoc Sacramen-
to: quia forma consecrationis demonstrat totam ma-
teriam presentem consecrabilem, & in illam fer-
tur, & proinde materia consecrabili adiungere
non consecrabilem est graue sacrilegium contra
veritatem formæ, in hoc vero Sacramento id non
contingit, vt ex dictis patet.

D V B I V M . IV.

Vtrum mendacium in confessione commis-
sum semper sit peccatum mortale?

121.

Caiet. affit.
contra co-
munem.

IT A sentit Caietanus 2.2. quæst. 69. art. 1. cui
communiter repugnant Doctores.

Notandum 1. esse mortale recensere in confes-
sione peccatum mortale, quod quis non commis-
tit: quia in eo casu grauiter perueritur iudicium,
& cognitio sacerdotis, & in re grauiter ad causam
pertinet.

Notandum 2. similiter esse mortale recensere
veniale, quod quis non commisit, quando nulla
alia materia subiicitur: quia tali casu absolutio
redditur nulla, cum nulla inueniatur materia. his
prænotatis. Resp. &

Dico non semper esse mortale mentiri in con-
fessione. vt verbis gratia, si quis confitens mortalia,
vel etiam alia venialia quæ commisit, adiicit
aliquid veniale, quod non commisit, si nihil aliud
interueniat, non peccat mortaliter. quia non
decipit iudicem in re grauiter ad causam per-
tinente, & proinde mendacium ex eo capite non
potest censeri mortale; neque censeri potest mor-
tale, quod in hoc iudicio desit materia, cum
contrarium supponatur, neque ex eo quod for-
ma sit falsa, vel impeditur effectus Sacramenti:
cum enim forma non redditur aliunde falsa, &
non aliunde impeditur effectus Sacramenti,
quam quod committatur mendacium, necesse
est prius ostendere illud mendacium in nostro
casu esse mortale, vt inde concludatur forma
reddi falsam & impeditur effectum. si ergo non
potest solidè aliorum colligi esse mortale, non po-
test dici esse mortale, quod reddit formam fal-
sam. porrò formam non reddit aliunde falsam patet,
quia non obstante tali mendacio potest habere legitimam materiam, vt dictum est, peni-
tens etiam potest esse legitimè dispositus ad con-
sequendam remissionem aliorum peccatorum.

Ex dictis facile patet fundamentum Caietani
esse falsum, scilicet omne mendacium in iudicio
esse mortale. cum enim non omne mendacium in
iudicio grauiter peruerat illius ordinem, vel mag-
nopere faciat a causam ferendam, sequitur non
eo ipso esse mortale, quod in iudicio proferat ut,
nisi addatur alia circumstantia.

Obiicitur 1. sacerdos intendit à tali peccato
absoluere, & proinde forma redditur falsa.

Resp. negando assumptum: quia sententia sa-
cerdotis vagè fertur super peccata penitentis, vt
patet ex formâ: absolu te à peccatis tuis, neque
sacerdos aliud intendit, vel debet intendere, por-
rò in præsenti absolui patet ex eo quod suppona-
tur materia legitima respectu cuius penitentis
est legitimè dispositus ad absolutionem recipien-
dam:

Obiicitur 2. si quis materiae consecrabili adji-

D V B I V M . V.

De varijs casibus quibus confessio potest
esse non integra materialiter, & physicè.

DI CO, materialiter, & physicè, quia ex di-
ctis fatis constat ad hoc, vt confessio sit, &
censetur legitima, requiri vt sit formaliter inte-
gra, seu moraliter, per quam scilicet post diligens
examen iuxta supradicta homo purè, & sincere
quod speciem & numerum recenset mortalium
quantum potest, & tenetur.

Dico, & tenetur, quia ex Doctoribus & ipsa ra-
tione morali constat, quod homo varijs casibus
non teneatur instituere confessionem materialiter
integram, inquit interdum non possit licet,
quamvis physicè id posset præstare.

Ex dictis ergo capitibus potest contingere,
quod confessio possit institui non integrè physicè:
sit tamen formaliter integra, & legitima, vt super
ea possit impendi absolutionem, 1. propter impon-
tiam physicam, vel moralem, 2. quod penitentis
propter aliquam causam extrinsecam non tene-
tur certus genus peccati explicare.

Porrò quod propter imponitiam confessio
potest esse non integra materialiter patet, eo quod
alijs præceptum diuinum confessio obligaret
ad impossibile, scilicet intolerabile, & per institu-
tionem Sacramenti penitentia iustificatio mul-
modo esset redditia facilius, item ex eo, quod ab
physicâ integritate possit esse vera, & sincera accu-
satio, quod etiam possit ex alio cap. esse non inte-
gra materialiter, & nihilominus possit censeri for-
maliter integra; patet ex eo, quod Christus Domi-
nus, qui instituit Sacramentum penitentia ad fa-
ludem animarum, non a instituere, vt cederet in
grauem detrimentum animæ corporis, vel famæ pa-
nitentis, vel etiam aliorum, quod posset contin-
gere, si requireretur confessio materialiter inte-
gra, quandocumque physicè potest adhiberi, vt fa-
cile patet ex varijs casibus quos subiiciemus,
continget, inquam, per se, & ex vi præcepti
confessionis, non vero per accidens.

Potest ergo confessio esse non integra si peni-
tens non posset sua peccata recensere, sed solum in
genere det signa doloris, cum signis quod defi-
ciet absolutionem, quo casu posse absolui, patet ex
dictis dubio ultimo præcedentis quæstionis, & te-
nent communis. Doctores licet aliqui repugnat,
nam tali casu inuenitur confusa saltem confessio,
& accusatio, qualis in ijs circumstantijs potest ad-
hiberi, & proinde inuenitur vera materia Sacra-
menti, & in casu dicto sacerdos prudenter potest
absolutionem impendere.

2. Potest esse non integra materialiter, si enum-
erato uno, vel altero peccato penitentis deficit &c.,
vel si sit graue periculum ne deficit, quo casu po-
test absolui tali peccato auditio, & sacerdos po-
test

test postmodum pergere in audiendā confessione, quā finitā potest iterum absolutionem impendere, quia subsequens confessio reipsā est distincta à priore, & est materia nouæ absolutionis.

Confir. 1. si pœnitens habebat peccata mortalia, tenebatur ea clavis subiçere, & ab illis directe absolvi, ergo potest, imò & debet absolvi, licet ea recenset immediate post obtentam priorem absolutionem.

Confir. 2. in confessionibus quæ communi modo instituuntur, si quid ante absolutionem, excidat, idque referatur post impensam absolutionem, ea denuo est impendenda, ergo & in nostro casu.

3. Si confessarius propter morbum non possit vñterius progrexi, nec possit alius haberi qui confessionem excipiat, pœnitens potest in periculo constitutus ei confiteri, & sacerdos vno vel altero peccato auditu potest absoluere.

4. Quando instat confititus, vel multi in hospitali sunt moribundi, nec plures confessarij possunt haberi, potest confessarius auditu vno, vel altero peccato singulorum impertiri absolutionem, quia similibus casibus integra vñus &c. confessio cederet in graue aliorum detrimentum, imò instanti confititu quando commode aliter fieri non posset, possent singuli publice recensere vnum peccatum, ratione cuius non contrahitur infamia, possetque sacerdos omnes eadēm prolatione verborum absoluere.

5. Si ex auditione integræ confessionis aliquod vitæ periculum immineat confessario, vt in morbis contagiosis.

Adverte in his & similibus casibus, quibus interdum possit recenseri vñicum peccatum, pœnitentem debere conari ad dolorem de tali peccato eliciendum. idque cum emendationis proposito: quia alioquin non inueniret materia Sacramenti, vt patet ex dictis q. 2. & proinde confessarius debet pœnitentem, vel pœnitentes ad id excitare.

6. Si quis inuincibiliter non recordetur alicuius peccati, imò si quis sciens se mortaliter peccasse, nullius speciei peccati recordetur, & confiteatur se mortaliter peccasse nihil vñterius addendo, absolvendus est.

Pro casu inaduentientia inuincibilis. Notandum t. sepius aliquem posse excusari ratione ignorantiae confessione peccati, quā huius non excusat à culpa & peccato, dum a cūm committeret, vel negligenter operari, quia dum operaretur, respectu conditionis facti ignorantia potuit esse crassæ: quæ tamen sit inuincibilis respectu confessionis, & narrationis ipsius peccati, cuius ratio est, quod ignorantia præcedens, licet crassæ, sit causa cuius peccatum nullo modo possit menti occurtere prout explicandum in confessione quando conscientiam examinatur, seu homo qui etiam culpabiliter non aduertit se peccasse, cum operaretur, non potest, moraliter loquendo, postmodum quando conscientiam examinat, aduertere se tale peccatum commisisse, & se debere illud in confessione explicare, atque ita in ordine ad confessionem ignorantia, seu inaduentientia est inculpata, quod frequenter potest contingere in adolescentibus, qui propter ignorantiam crassam non excusantur à peccato, dum se polluunt, excusant tamen a peccato sacrilegi, non recensentes illud peccatum in confessione, eo quod inuincibiliter non aduentant illud esse explicandum.

Nec obstat quod posterior inaduentientia oria-

tur ex ignorantia crassæ, quia cūm moraliter non possit præuideri securita ex illi præcedenti ignorantia, non debet imputari ad culpam, neque similiter imputari debet ad culpam omissionis enumerationis talēm inaduentientiam subsequens.

Notandum 2. quod quando homo solum confusus est confessus v. g. solum edendo signa contritionis, vel dicendo in genere se mortaliter peccasse, debet postmodum species, & numerum peccatorum recensere, si vel recordetur, vel euadat periculum, licet dici possit absolutus ab omnibus peccatis directè, cūm non sit potior ratio vnius, quam alterius, debet, inquam, species, & numerum recensere; quia quando absolutione fertur super peccata solum confusus proposita, non habetur ea notitia, quam necesse est posse haberi in foro pœnitentis quantum est ex parte pœnitentis, & proinde quando fieri poterit, ea peccata erunt distincte in confessione explicanda.

127.

Ex alio capite scilicet quod aliquis non teneatur integræ materialiter confiteri propter certam circumstantiam, potest præteriri peccatum in confessione, si confessarius eo auditu non sit seruatus secretum. 2. si sit alium inducturus in peccatum, 3. si ipsemet confessarius sit ex fragilitate grauiter periclitatus, 4. si pœnitenti, vel proximo periculum vita, famæ, vel bonorum temporaliū immineat, quia diuinum præceptum confessionis non obligat cum tanto nostro vel proximi grauamine, vt ex dictis patet. imò in varijs casibus non possimus integræ confiteri, quia Christus non permisit, vt ad integratatem materiali confessionis seruandam possemus proximo grauiter nocere, & facere id, quod alias grauiter repugnat charitati, vel iustitiae.

128.

Probatur, constat ijs casibus præceptum diuinum integratatis materialis confessionis non obligare, ergo præceptum naturale charitatis, vel iustitiae erga proximum vim suam retinet, ergo qui in his casibus confitetur integræ materialiter cum damnō proximi, peccat, prior consequentia probatur, si hac præcepta vim suam perderent, id contingere propter concussum cum diuino præcepto integratatis etiam materialis confessionis, & ex eo quod Christus Dominus tanquam absolutus Dominus omnis iuris creature voluerit confessionem instituti materialiter integræ materialis confessionis non obstante damnō proximi, quod dici nequit: quia si id verum esset non tantum possimus integræ materialiter confiteri in ea circumstantia, sed etiam tenetemur, 2. id est dicendum quod Christus volueret rigidissimè seruari integratatem materiali confessionis, quod ex sensu Ecclesiæ, & ex rationibus factis constat esse falsum.

5. Non tenemur, nec verò possimus in confessione recensere peccatum, quo non possimus aperte sine fractione signi confessionis, quia illud signum strictius obligat, quam integratæ materialis confessionis.

6. Si confessio fiat per interpretem videntur posse omitti ea, quæ grauem infamiam generari possent.

Adverte 1. vt quis prudenter aliqua in confessione omissit, debere prudenter iudicari subesse morale periculum, & non sufficere leues suspiciones. & quidem si ea casu possit alius confessarius inueniri, à quo similia incommoda non timeantur, querendus est: sique peccata sunt integræ aperient, cūm pœnitens teneatur procurare quantum potest integratatem confessionis, quod si non

Ad aliquid
omittendū
debet pru-
denter iu-
dicari sub-
esse morale
periculum.

possit commodè inuenire, potest reticere ea, ob
quæ prudenter timet ut aliquid damnum spiritua-
le, vel temporale, vt diximus, remanente obliga-
tione illa explicandi sublatâ circumstantiâ excu-
sante.

Aduerte 2. quod quando prudenter censentur
subesse pericula relata, non tantum liceat peccatum
reticere, quando virget præceptum confessio-
nis, v.g. in articulo mortis, item ut impletatur præ-
ceptum confessionis, vel communonis annuæ, vel
quando quis ex alio capite tenetur communicare,
vt quando sacerdos tenetur sacram facere, vel ex
voto, vel ex consuetudine ordinis &c. sed etiâ ex
tra tempus præcepti, quando subest grauius causa
instituendi confessionem, vt si homo deberet alio-
quin diutius differre confessionem, si Iubileum
promerendum, si ex confessione magnum fructu
spiritualium referat pro direktione sua consciencie
quia his & similibus casibus est graue onus
debere omittire confessionem, eò quod illa non
possit materialiter integrè institui sine detrimen-
to proprii boni, vel boni proximi.

Dices Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. tradit
pœnitentes debere explicare omnia peccata mor-
talia, quibus post diligens examen se Dominum
Deum offendisse meminerint, ergo extra casum
obligacionis (& saltem naturalis impotentie) necel-
se est materialiter integrè confiteri.

Repf. negando conuentiam, quia Concilium
non intendit excludere casus, quibus ex Doctorum
sententiâ, & ex ipsâ ratione fundata in prin-
cipiis moralibus constat per accidentem posse con-
fessionem institui non integrum materialiter, sed
solum intendit tradere, quid, per se loquendo, sit
necessarium.

Præter dictos casus sunt alij, de quibus contro-
vertitur inter authores, num scilicet eorum occa-
sione liceat instituire confessionem non inte-
gram, v.g. quando quis habet casus referuatos, 2.
quando ad explicationem peccati necesse est re-
cenfere personam complicis de priori agetur infra.
de posteriori huc agendum, itaque

D V B I V M VI.

*Vtrum, si peccatum non possit expli-
cari, nisi recensetur persona com-
plicis, confessio possit institui non inte-
gra?*

129.

DIXI, non possit explicari. quia conuenit non
posse recenseri personam complicis, si pec-
catum quod suam ultimam rationem posuit expli-
cari, prout commissum est, non nominata personâ
complicis, v.g. si coniugatus carnaliter cognoverit
a terius vxorem, nō potest dicere quam personam
in particulari cognoverit, cum illa tacita eius pec-
catum perfectè quoad speciem cognoscere posse
conuenit etiam quod si in casu præsentis dubius pos-
sit adiri alius confessarius, qui personam compli-
cis non nouit, is sit adeundus. 3. conuenit quod
si alius non posse adiri, quamvis, qui nouit compli-
cicem, pœnitens debeat exterius ita se gerere, si
posse, ut non cognoscatur, & ita complex non
veniat in notitiam confessarij. 4. etiam conuenit
quod si ex reuelatione complicis aliud graue ma-
lum eidem immineat, is non debeat nominari his
premissis.

Quæstio in eo versatur, an quando non potest
alius adiri, & peccatum non potest aliter perfectè
explicari, quam nominata personâ complicis, qui
apud confessarij aliquam infamiam incurret, ea
debeat nominari, an verò possit illud peccatum
saltem externum, & quoad ultimam rationem re-
ticeri, vt si quis matrem propriam carnaliter co-
gnouisset.

Duplex est hac de re sententia. prior asserit cir-
cumstantiam complicis recensendam, nec propte-
rea posse confessionem institui non integrè, te-
nent Richard. distinct. 21. art. 5. quæst. 2. Duran-
dus distinct. 16. q. 4. Palud. eadem dist. q. 3. art. 3. ad
2. & plures alij quos citat & sequitur Vasquez Rich.
q. 91. art. 3. dub. 3. num. 13. Suarez disp. 34. fect. 2.
& quidam alij recentiores.

Posterior negat. Caiet. in summâ, verbo con-
fessio, conditione 3. Canus select. de pœnitentia Poitiers
p. 5. §. vi. sicut hoc dissidium, Navarr. in summâ, negat.
cap. 7. num. 3. & 4. Salvi. tomo 1. de iustitia q. 73.
art. 2. controversia 1. conclu. 2. §. secundum pœnitentem, Nasar.
Valent. disp. 7. q. 11. puncto 1. §. quartus si pecca-
tum, Bannes 2. 2. q. 33. post articulum 8. §. prima
pars, & alij.

Hæc sententia videtur probabilius, pro cuius
probatione

Supponendum 1. ex communi Doctorum senten-
tiâ in materia de detractione, contra Caetanum,
non licere peccatum alicuius occultum etiâ
vni graui personâ referre, licet nullum aliud dam-
num sequeretur, quâd quid persona, de quâ cri-
men refertur, iacturam famâ apud audiencem pa-
tiatur.

Supponendum 2. quod ex dictis patet, integrat-
atem materialem confessionis non ita esse ne-
cessariam, quin varijs casibus ab ille confessione
possit legitimè institui, & in particulari quando ex ea notabile damnum proximo orietur.

His suppositis probatur posterior sententia:
non licet peccatum proximi etiam vni reuelare ex-
tra confessionem, ex quo sequatur proximo gra-
uius infamia, quia verè illi graue infertur damnum,
ergo nec licet illud in confessione aperire. con-
sequenter probatur eadem ratio damni inuenitur,
quando persona complicis explicatur in confes-
sione, ergo quantum est ex eo capite non licet
eam aperire, nec potest ostendi quod licet aperire
propter integratam confessionis, cum, vt
dictum est, præceptum divinum integratam confes-
sionem varijs casibus non obliget, quando ex
materiali integratam confessionem damnum pro-
ximo imminet, & non possit facilè ostendi, quod
Christus tanquam Dominus famâ alterius velic
etâ neglectâ confessionem institui materialiter
integrâ, vnde non satis constat præceptum na-
turelle non infamandi proximum, quod extra
hunc casum obligat, in eo vim suam non reti-
nere.

Confir. non facile potest ostendi præceptum
confessionis institutum in bonum animarum de-
bere impleri, quod materialem integratam, cum
anto proximi detimento, quod detrimentum
nullo ipsius bono compensatur, sicut aliquis in-
famia pœnitentis, quæ includitur intrinsec in
confessione, magno eius bono spirituali compen-
satur.

Dices 1. pœnitens habet ius instituendi inte-
gram confessionem non obstante alterius infa-
miam.

Resp. negando assumptum quando alter per-
ipsum

ipsum penitentem infamatur, licet enim posset confessionem integrum instituire non obstante infamacione, ad quam solum permisum se habere: non tamen potest positiuè infamare, vt instituat confessionem materialiter integrum; saltem non potest ostendit ius ad id habere.

Dices, si non posset explicare, subibit onus illud in alia confessione data opportunitate explicandi.

Resp. ita esse, nec mitum videri debet, cum ex varijs alij capitibus simile onus per accidens subeat.

Objectione 2. Dices 2. in nostro castū complex videtur tacitè consentire, vt eius persona explicetur in confessione, nam cum peccauit, in illas angustias se conseruat.

Respondeo negando erfam tacitè consentire, qui enim peccat cum alio, non eo ipso confessit vt peccatum suum occultum alteri reueletur, vnde nisi altiude habemus posse penitentem explicare in confessione personam complicis, ex eo capite non poterit. nego etiam quod se conseruat in angustias quod eius peccatum in confessione detegetur: quia potest sibi persuadere peccatum non posse à complice in confessione explicari, certè opus est prius ostendere personam complicis posse aperiri, quā dicatur præceptum complecendo in illas angustias se redigisse. quemadmodum prius opus est ostendere Christum voluisse præceptum integræ confessionis obligare, etiam quo casu peccatum complicis sit aperiendum, quā dicatur præceptum naturale de seruandā famā proximi vim suam non retinere, concurrente precepto diuinio confessionis.

Dices, id dici posse, quia suppetit rationabilis causa, scilicet integritas confessionis.

Resp. cum materialis integritas confessionis non semper requiratur, nisi prius ostendatur in hoc casu obligare, potius dicendum conseruationem famæ complicis esse iustam causam illam omissitudi; quā contra.

Dices consilium petendum à confessario est causa rationabilis ob quam liceat explicare personam complicis, ergo.

Respondeo negando consequentiam: quia in casu obiectonis supponi debet, quod confessarius non posset solidum consilium dare nisi personam complicis intellecta, vnde bonum animæ penitentis non potest aliter obtinere, & ita subest grauis causa aperiendi personam complicis: in casu vero dubij constat confessionem posse in genere institui sine explicatione complicis, solumque controvenerit, num quod hanc circumstantiam debet materialiter integrè institui, videaturque probabilius quod non, propter rationes allatas, & quod non obstante reticentia personæ complicis penitens non fraudetur fructu Sacramenti.

Iuxta posteriorem sententiam sufficit explicare voluntatem interiorum, quæ non inuoluit alterius peccatum, & explicare speciem actus exteriori, ex quâ similiiter peccatum complicis non cognoscitur, verbi gratia, dicendo volui materialiter cognoscere, & dicendo fui forniciatus.

Adverte priorem sententiam esse probabilem, & in praxi securam.

Pro complemento dubii Notandum quod cum in hoc Sacramento solum requiratur confessio formaliter & moraliter integra; is autem

censeatur integrè confiteri, qui procedit secundum probabiles Doctorum sententias, si quando aliqua sententia probabiliter asserit peccatum aliquod, vel circumstantiam posse in confessione reticeri, confessio sit legitima, quamvis illud reticatur, quia confessio moraliter integra, & legitima accusatio multum penderet ex prudenti hominem iudicio, quod proinde sequi licet absque eò quod confessio censeatur culpabiliter mutari.

Censetur moraliter integrè cōfiteri, qui procedit secundum probabiles Doctorum sententias.

D V B I V M VII.

De quibusdam casibus quibus confessio est repetenda.

135.

SVPPONO 1. confessionem validam, quam subsecuta est valida absolutione, non esse necessaria repetendam per se & ratione diuini præcepti confessionis, vt ex dictis facilè patet, & ex infra dicendis amplius apparebit, quia peccata semel legitimè clauibus subiecta, & per Sacramentalem absolutionem remissa nequeunt amplius retineri (sepono reservationem Casuum) dixi per se &c, quia potest aliquis obligari ad iterandam confessionem etiam validam, ratione voti, cum id sit honestum.

2. Si in aliqua religione sit talis consuetudo vel lex, in quam censetur consentire quisquis voluntariè talis statum suscipit.

3. Si quis habens casum reservatum habuerit facultatem confitendi inferiori cum onere se fitendi superiori, tenetur illum casum intra vel extra confessionem eidem aperire.

Suppono 2. etiam extra dictos casus confessionem validam posse laudabiliter repeti, patet ex vnu fidelium instituentium confessiones generales ad maiorem devotionem, & fructum percipiendum.

Confir. homo potest coram Deo dolere de peccatis remissis, & eorum veniam secundò petere, ergo & ea secundò clauibus subiicere.

136. Petitione.

Petunt autem variis dicens sacerdoti se vel le instituere confessionem generali totius vita, possit absque graui peccato aliquod graue crimen (alias legitimè confessum) reticere. quidam negant, eò quod talis sit hypocrita, & confessarium grauiter decipiat, sed contrarium verius est, quod censent alii, cum ex suppositione illud peccatum non sit materia necessaria, & penitens non decipiat confessarium in re necessariò pertinente ad hoc tribunal, & proinde eius hypocrisie non sit perniciosa, præterea confessarius potest seruare aequitatem quoad ea, que illi proponuntur. his premissois vt ad propositam questionem reuertamur,

137.

Constat quod confessio ex necessitate præcepti Confessio sit repetenda, quando fuit inualida, vt si defuit necessariò confessari dolor ad absolutionem iuxta dicta quæst.

2. dub. 6. secundò si in confessario defuit intentio absoluendi, vel non protulit legitimam formam.

vbi tamen obiter

Aduerte nullum debere esse anxiū de repetenda confessione propter defectum intentionis in confessario, quia nisi constet de contrario, semper debet præsumi legitima intentio in ministerio.

Tertiò, si confessarius caruit iurisdictione, de quo etiam defectu penitens nō debet esse magno-

Nisi cōfiteretur de contrario semper debet præsumi legitima intentio in ministerio.

pere

pere anxius, quando ex sua parte bona fide processit, & moraliter ei non constat confessarium non habuisse jurisdictionem.

Quarto, si confessio non fuit formaliter integræ, vel quia peccatum mortale commissum, voluntariè non fuit explicatum, vel quia non commissum fuit explicatum, vel quia sufficiens discussio conscientiæ non fuit præmissa, ita ut negligentia fuerit mortalis, quod addo, quia si solum fuerit venialis, non impedit vel necessariam integratatem confessionis, vel fructum Sacramenti: si vero fuerit mortalis, semper impedit, ut tradunt plures contra Sotum dist. 18. quæst. 3. art. 4. concul. 3. docentem requiri negligentiam crassam, quam videtur distinguere a mortali. circa hæc

Qui habet curam animæ, ne sibi persuadat suas confessiones sufficie inualidas defectu examini.

Aduerte 1. ex Victoria num. 161. eos qui curam habent animæ suæ, non facile deficere in examine conscientiæ, & proinde non debere sibi persuadere confessiones ex parte defectus examinis sufficiens fuisse inualidas, & tanquam tales repentina.

Aduerte 2. eum, qui in confessione notat se leuiter conscientiam examinasse, debere illud ipsum confiteri, debere etiam de peccatis per confessarium interrogari, quibus interrogationibus si defectus pœnitentis suppleri possit, eum posse absolui, & posse esse securum, si vero propter temporis diuturnitatem etiam per sacerdotis interrogations non possit numerus peccatorum probabiliter iniri, speretur autem illum posse iniri per exactius examen, remittendum ut diligenter se examinet.

Dico, speretur, propter simpliciores qui non possunt conscientiam facile examinare, qui non sunt facile remittendi, sed à confessario examinandi, prout spectato eorum statu, & occasionibus peccandi commode potest.

138. Aduerte 3. quibus casibus propter inualitatem Sacramenti confessio est repentina, non statim opus esse repetere omnes confessiones intermedias, quia fieri potest quod in huiusmodi intermedio nihil fuerit culpabiliter prætermisum, & Sacramentum fuerit validum, qui enim mortaliter peccauit in isto anni instituendo confessio nem sine sufficienti prævio examine, potest postmodum legitimè confiteri, licet illum defectum, & peccatum in priori confessione commissum non explicet: quia nimis inuinibiliter non aduertit illa esse clavis subiicienda, quod fieri posse diximus suprà in simili de eo qui licet non excusaretur à peccato, dum actum committeret ex ignorantia crassâ, quod esset peccatum: supposita tamen ignorantia conditionis aetius sui potest inuinibiliter non aduertere illum esse in confessione aperiendum. in dicto ergo casu sufficit explicare peccata confessionum inualidarum, quod est notandum pro confessionibus generalibus, quæ interdum sunt ex necessitate instituenda.

139. Aduerte 4. quod quando confessio apud alterum sacerdotem instituitur, debet integræ, & in particulari fieri: si vero instituatur apud eum, qui priores excepterat, & qui meminerit statutus pœnitentis, & pœnitentia inuincta, sufficiat si uno verbo omnia rufsum subiiciantur, & addantur omisa, verbi gratia, dicendo subiicio clavis, quæ alias sum confessus, quemadmodum sufficienter instituitur confessio pecca-

torum quæ sunt nota sacerdoti, vel in eius presentia sunt, dicendo: confiteor peccatum, quod vidisti, vel nosti, quod si confessarius nullo modo meminerit status pœnitentis, & confessio fuerit nulla propter defectum jurisdictionis, integratæ, vel doloris, opus est singula recensere: si vero confessio fuerit legitima, sed Sacramentum fuerit inualidum propter defectum intentionis, vel formæ, Suarez in fine sect. 6. dispat. 22. sentit pœnitentem posse petere absolutionem absque nouâ peccatorum enumeratione: quia, ut sacerdos rite absoluat, sufficit recordetur hunc pœnitentem fuisse sibi rite confessum, & bene dispositum, quamvis nullius peccati in particulari recordetur, & similiter sciat quod pœnitens nihil graue postmodum commiserit, in quo stare potest eius iudicio, vel si commiserit, illud adiungat quo ergo calpœnitentia inuincta est, ita fieri posset; si vero non esset inuincta, peccata denuo essent recensenda ad æquitatem seruandam in illa impendâ, videri potest Valquez quæst. 92. art. 3. dub. 3.

Aduerte 5. quando confessarius nullo modo in confessione perceptum peccatum, illud esse repetendum, licet confessio alias fuerit legitima; quia hoc iudicium non solum requirit, ut causa à reo dicatur, sed etiam à iudice percipatur.

QVÆSTIO VI.

De forma Sacramenti pœnitentia.

DVBIVM I.

Quanam sit forma huius Sacra-
menti?

R E s. esse hanc: *Ego te absoluo à peccatis tuis.* patet ex Concil. Florent. decreto de Sacramentis, & ex Trident. sess. 14. cap. 2. & ex sensu, & praxi ipsius Ecclesiæ. quam formam omnino esse convenientem ex eo patet, quod Sacramentum pœnitentia sit institutum per modum iudicij; sententia autem absolutionis Rei in iudicio aperte modo fertur: *Ego te absoluo.*

2. Minister in hoc Sacramento reconciliat, & remittit peccata tanquam index, quod per prædictam formam optimè significatur, igitur ea est conueniens, cum forma Sacramentorum debet significare, quod operatur.

Porro ex communii sensu Ecclesiæ & Doctorum ita requiruntur verba ad substantiam formæ absolutionis ut nulla alia signa ad eius valorem sufficiant, & Sacramentum perfici nequeat signo, vel scripto ministri, quod etiam indicat Tridentinum super tradens formam in ministri verbis positam esse. vnde planè improbabiliter aliqui contrarium censuerunt.

Dices 1. non repugnat naturæ iudicij, quod in eo sententia feratur scripto, vel nutu.

Respondeo ita esse, neque censemus verba in hoc iudicio requiri quod aliud signum repugnet naturæ.